

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompá Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre 10 korona.
Félévre 5 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata 20 fillér.
Nyilttér sora 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményét csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Világháború.

Hála Istennek, még mindig a győzelmes előnyomulás jegyében folyik reánk nézve a világháború. És hála a hadvezérek okosságának, nem engedik szerteszét széledni az üldözés hevében csapatainkat, hanem ugylátszik, tervszerűen összetartják őket, hogy így az oroszok ne tudjanak ellentámadásban visszacsapni reánk. Mert a győzelmet nem elég kivívni, hanem azt jól ki kell tudni aknázni és olyan alaposan végezni az előnyomulást, hogy az elfoglalt területet meg is tudjuk tartani. Ez pedig úgy sikerül, ha a győzelmes hadsereg kellő pihenőkkel halad előre úgy, hogy a trén nyomában tudja szállítani az élelmet és a municziót. Ebben az esetben értékes és alapos a győzelem.

Úgy látszik, hogy a mi galicziai győzelmünk nagyon jó tervek szerint indult meg és kitűnő vezetés vitte véghez a terveket, de a katonák hangulata és harczi heve is kitűnő lehet, mert ellenállhatatlan hévvel törnek előre, néha már vissza is kellett őket tartani, hogy más seregrészekkel egy vonalban haladjanak.

A galicziai győzelem, amely május hó 2-án indult meg Gorlicze mellett, most is folyton tart és folyvást növekszik terjedelemben és nagyságban. A gorliczei győzők hatalmasan működtek, áttörték az oroszoknak három nagyon erős harczonát, illetőleg az első áttörés annyira erős volt, hogy a második és harmadik fronton már csak gyöngén tudtak megállani az üldözött orosz csapatok és egy hét alatt három folyón üzték keresztül a mieink az orosz seregeket: a Dunajeczbe ömlő Bialán, a Visztulába ömlő Viszlokán és a Sánba ömlő Viszlokon. Ezalatt Sárosmegyét és Zemplén északi részét elárasztó orosz seregek észrevéve, hogy a nyugat-galicziai osztrák-magyar-német seregek Duklánál a hátuk mögé nyomultak, gyors iramodással vonultak vissza, a mi kárpáti seregeink a nyomukban haladtak és Dukla táján sikerült két oldalról megszorítani az orosz sereg egy részét, más részét meg a Beszkidekben a lupkovi hágó táján szoritották meg. Mindezek a megszorítások sok veszteséget okoztak az oroszoknak és nekünk sok foglyot és zsákmányt juttattak. De ezalatt Tarnowot is megvívta az osztrák-magyar seregek és kemény harc után kezünkbe jutott az oroszok nagy raktára és galicziai fő vasuti vonala. A tarnowi seregeink előbb Debiczánál a Viszloka folyóig jutottak s a délibb seregek egy kissé várak rájuk, hogy egy vonalban haladjanak s ez most már meg is történt. Debiczánál áttörték az orosz frontot és a Viszlok folyóig jutva, Rzeszovot elfoglalták. Így az északi galicziai csapatunk előtt áll a Sán folyó völgye, a hol Przemysl áll.

Ennek az északi galicziai előnyomulásnak újabb gyümölcse is termett. A Visztulától északra, déli Lengyelországban a Nida folyó volt a határ a két sereg között, a Nida pedig szemben van a Dunajeczcel. A Nida mellett álló orosz sereg bajba kerülhet, ha a mi dunajeczi seregünk előnyomul és sietve vissza kell az oroszoknak a Nidától vonulnia, ha úgy

nem akar járni, mint a kárpáti orosz sereg. Rzeszov megszállásával ez be is következett. Az oroszok a Nidától visszavonultak és erős állásaikat a mi seregeink harc nélkül foglalták el. Így a galicziai győzelem már Lengyelországban is előnyomulást eredményezett.

De még ezzel nincs vége. Mert a Gorlicze felől előnyomuló seregünk egyesült avval a seregünkkel, amely a duklai szoroson át üldözte az oroszokat. Most az oroszok Sanok és Liskó közt próbáltak megállani és szembe szállani velük. De a mi harczi csapataink ismét áttörték az orosz fronton és nemcsak a Viszlokon, de a San folyón is átjutva, Przemysl felé üzik a menekülő oroszokat. Mikor e sorokat írjuk, már 30—40 kilométer távolságra vannak Przemysltől a mi seregeink. Lehet, hogy Przemyslnél össze tudják magukat szedni az oroszok és meg tudnak állani a vár védelme alatt, de az is lehet, hogy az üldözött, összekavarodott és demoralizált orosz seregeket esetleg még ott sem tudják állandóbb ellenállásra sorakoztatni s akkor a galicziai győzelem hatásai kiszámíthatatlanok. Legújabb jelentés szerint elérte az északi galicziai sereg Jaroslaut és a San folyót.

Azonban még kialakulóban van a galicziai győzelem hatása az oroszok déli galicziai frontjára. Az uzsoki szoroson túl álló orosz sereggel a múlt héten még kemény csatákat vívtak a mi seregeink és lépésről-lépésre tudtak egy-egy hegyet, egy völgyet tőlük elfoglalni. Most, miután a lupkovi hágótól visszavonult az orosz sereg s a mieink üldözik: azt jelentik, hogy megingott az oroszoknak Uzsoktól keletre álló frontja és gyorsabban kezd visszavonulni, félve a bekerítés veszedelmétől. Így hát a gorliczei győzelem hatása kezd mutatkozni a Kárpátok egész vonalán, a mint Lengyelország déli részén is mutatkozott. Legújabb jelentik, hogy csapataink Uzsokon túl Turkát és Skolát elérték.

Az oroszok ugylátszik, igyekeznek feltartani a mi déli galicziai seregeink rohamát, mert előbb Zaleszczikinél, majd mikor a mieink Zaleszczikit elfoglalták, most Horodenka felé áttörték a Dnyeszteren, mire a mi seregünknek ki kellett ürtenie a Dnyesztertől északra fekvő Zaleszczikit. — Ott nagy orosz erők előnyomulását jelzik, a kik a Dnyeszteren túlról segítségükre jönnek a vert és futó kárpáti orosz seregeknek. Lehet, hogy azok megállítják majd a nagy futást, lehet, hogy azokon is áttörnek győzelmes seregeink. Ez még a jövő feladata.

Egyelőre meglehetünk elégedve a májusi nagy győzelem eddigi eredményeivel, amelyben a foglyok száma alighanem eléri azt az előre hirdetett 160000-et s a többi zsákmány is temérdek lesz s a megzavarodott orosz seregek vagy 200 kilométeres vonalon üzve futnak és alig tudnak megállani. — Ekkora eredményt ilyen hirtelen nem reméltünk. Hála Istennek!

Igen nevezetes dolog a németek északi hadjárata is, a mely szintén május elejére indult meg. Nagy gyorsasággal

haladtak és majdnem Rigáig jutottak, a mikor nagyobb orosz seregek jöttek szembe. A németek előbb elfoglalták Libau tengerparti erődöt és nagy kikötőt, bombázták Kovnót, most pedig Szavle mellett harcban állanak az orosz sereggel. Ez a kirohanás Hindenburg műve s főleg a svédek nézik jó szemmel és remélik, hogy eljut az orosz fővárosig. Egyelőre elég az elért szép eredmény, lehet folytatása is.

A nyugati harctéren is szép eredményt értek el a németek, akik visszaverték az összes francia támadásokat, Flandriában pedig egészen Ypernig nyomultak előre, az angoloknak súlyos veszteségével és már az angolok Ypern föladásáról beszélnek.

A tengeren nagy dolog történt. Egy német tengeralatti hajó elsüllyesztette a Lusitania nevű óriáshajót, amely vagy 2000 utassal jött Amerikából Angliába. A németek tudták, hogy jön; tudták, hogy iszonyu mennyiségű hadiszert szállít és hogy ágyukkal van felszerelve. Előre figyelmeztették az amerikaiakat, hogy ne üljenek erre a hajóra, de az angol kormány biztosított mindenkit, hogy nem lesz baj. A baj megtörtént és most Anglia a németeket szidja, pedig a felelősség őt terheli, mert ő biztosította az utasokat, hogy nem lesz baj. Így kitünt, hogy Anglia nem ur a tengeren s ez fáj nekik, nem az elsüllyedt utasok, akiknek gyászos sorsából üzletet remél a kalmár lordok hada. — Erre nézve így ír a német jegyzék:

„Minthogy Anglia e figyelmeztetéssel szemben kétségbe vonta, hogy a hajót bármilyen veszély fenyegetné és megfelelő védőintézkedések megtételét hirdette s így megtevesztette az utasokat, akik ennek folytán nem vették figyelembe a német intést és a hajóra szálltak, a felelősség az emberélet pusztulásáért, amelyet a császári kormány a legmélyebben fájlal, kizárólag a britkormányt terheli.“

A Dardanelláknál nem tudnak előbbre jutni az angol-francia hajók és seregek, hasonlóan áll a dolog a Boszporusnál az orosz hajóhaddal, amelyet tüntetései után visszakergetnek Szebasztopol kikötőjébe.

A kaukázusi harctéren a törökök új offenzívát kezdtek: Örményországban Olty vidékén folynak a harcok. Egyiptomból nincs újabb hír.

A japán-kinai bonyodalomból nem lett háboru.

Reméljük, hogy nem lesz az olasz feszült helyzetből sem. Az angol pénzen felizgatott népen ur lesz a kormány és megbecsüli azt a szövetséget, amelynek 30 év óta jó hasznát látta s megbecsüli a békét, amelyben most élhet.

A világháborút előidézte az orosz terjeszkedés, az angol kapzsiság és a francia bosszuvágy.

I. Az orosz terjeszkedés.

(H. G.) Tudjuk már, hogy a világháboru rettenetes viharát nem a szerajevói merénylet okozta, az a gyilkosság csak a tervet, csak a praeludium volt az ágyudörgés, gépfegyverrovgás és halálhörgés szörnyű kaoszához. Az előidéző okok ott lappangtak az ántánt diplo-

máciai aktái alatt, ott sompolyogtak az erőszakos orosz mozgósítás mögött, az alattomos angol kapzsiság és a bosszuvágyó francia revans gondolata közelében.

A háboru kitörése óta már előbbre is mérészkedtek ezek a hatalmi ábrándok, amelyeket egy győzelem lehetősége meg is valósíthatna számukra, ha ott nem állna nyugaton a német ércfal, a Kárpátok ormán a magyar hazaszeretet, a Dardanelláknál s a Kaukázusban a török fanatizmus és a tengeren az U. 29 ek haláltmegvető vakmerősége.

S amikor már érezhetjük az immár három évnegyedes harcok sorsdöntő sikereit, érdemes számolnunk a győzelmes béke gondolata előtt azokkal a vágyakozásokkal, amelyeknek immár nagyon is meg kell juhászodniok az igazságos büntetés előtt, melyet fegyvereink ereje diktálni fog.

A mi igazi ellenségünket Oroszországban kell ismernünk, amelynek balkáni politikáját megállították monarchiánk sakkhuzásai. Ennek a feszültségnek már előbb is fegyveres megoldása lett volna, ha Németország nem mutatkozik hűségessé szövetségessé. Arra az orosz kérdésre, hogy Németország semleges marad-e Oroszországnak monarchiánkkal való háborújában, 1876-ban kijelentette már Bismarck, hogy nem engedheti meg Németország, hogy a monarchia nagyhatalmi állását veszély fenyegetse.

Az orosz fergeteg akkor el is huzódott Galiczia felől a Balkán felé s inkább megszerezte magának monarchiánk semlegesességét Bosznia és Hercegovina kiszolgáltatásával.

Ettől kezdve Oroszország nem felejtette el Németországot is ellenségévé számítani, mert megérezte, hogy terjeszkedési politikájának nyugaton lesz a legerősebb akadály.

Bármekkora volt is az orosz birodalom kiterjedése, a XVIII. század óta híjját érezte Oroszország a tengeri közlekedésnek, mert az északi tenger melléket jég bástyázza körül, a Kaspitengernek pedig nincs kivezető utja. Északnyugat felé tehát a svédek akarta kiszorítani a Baltitenger miatt, nyugatról a Kis- és Fehér-Oroszországot akarta elszakítani Lengyelországtól, délen a Feketetenger felé irányult a tekintete, délkeleten biztosítani kellett a Kaspitengert és Kaukázust, Turánon keresztül ott volt előttük az Indiába vezető út s keleten a Csendes-óceán enyhébb partmellékei csábitották.

Ezeknek a céloknak az elérése érdekében a legvéresebb vereségek se riasztották vissza Oroszországot arról az útról, amelyen folytonos nekirugaszkodással mégis csak sikerre számított. A XVIII. században négymilliókilencszáz-ezer katonát küldött hadba s csak egymillió-háromszáznyolcvanezer maradt meg belőlük. A XIX. században a harcoló csapatok létszáma négymilliókilencszáz-ezer volt, a veszteségeik pedig egymilliónégyyszáz-tizezer. Még e vereségek után sem feledték el távoli céljaikat, amelyeket kezdetben kitűztek a birodalom fanatikusai.

Nyugaton a lengyel birodalom elpusztítása után a Visztulán túl nyomulnak az oroszok, északnyugaton megszerzik a Balti tartományokat és kiszorítják a svédek Finnországból, délen uralják a Feketetenger mellékét a Duna torkolatától a Kaukázusig, de még ezzel sem érik el céljaikat, mert a két tengerből kivezető utak könnyen elzárhatók hajóik elől.

A múlt század török háborúinak is az volt az igazi céljuk, hogy a Balkán államokat ezári főhatóság alá vehessék s utat nyissanak maguknak Konstantinápoly felé. Mindez pedig a legérzékenyebben érintette monarchikus érdekeinket, hisz kelet felé irányuló kereskedelmünk vált volna ezáltal kétségessé. Ez az alapja a két birodalom ellenségeskedésének s a mai háborúnak is.

Az utolsó Balkán háborúnak is Oroszország volt a gonosz szelleme. Ezuttal Oroszországot csak az tartotta vissza az ellenünk előkészített háboru megindításától, hogy a szövetséges Franciaország nem érezte magát erősnek az eredményes beavatkozásra.

Oroszország belátta, hogy céljait a Balkánon csak akkor érheti el, ha diadalmas harcot vív monarchiánkkal és Németországgal.

Németország már csak azért is utjában volt, mert svédországi aspirációinál, ahol az

Atlanti-óceánon szeretne enyhébb kikötőre szert tenni, számot kell vetnie azzal az akadályal is, melyet a svédek mellett a törzsrakon Németország állitana céljai elé.

A Balkánon a legtöbb aggodalmat az orosz hálátlanságot eléggé tapasztalt Románia és az önálló Bulgária okozták az orosz államférfiaknak. Oroszország elégszer kátyuban hagyta mindkét államot a tánczra mindig kapható Szerbiával együtt. A most folyó háboru igazolta is ezt a román és bolgár semlegességgel, amely mégis csak az orosz érdekeknek okoz káros csalódásokat. A szertehullott Balkán-szövetség mutatta meg előre, hogy az orosz protektoratus csufos kudarcot vallott ezen a forró talaju félszigeten. Pedig Oroszország azt akarja, hogy Németország szövetségessé kössék le a sarkába kapaszkodó balkáni ellenségek, mialatt ő arra törekszik, hogy a nyugati erős szövetséggel egymaga végezhesen.

Az volt a közfelfogás, hogy a keletázsiai súlyos csapások, az ezekre következő belső forradalom, a hivatalnoki és tisztii harc nagymérvű demoralizációja s az ismétlődő rosz aratási eredmények gátolni fogják az orosz birodalom fejlődését. Annál csodálatosabb a szivósságuk, amelylyel Szibériát betelepítik és katonailag is megerősítik a keletről várható japán vagy kínai támadások ellen.

Mezőgazdasági kivitelük is kétszeresére emelkedett az utóbbi hivatalok alatt. Feltűnően kedvezően alakultak az állam pénzügyi viszonyai is, amióta bevezették a papirgazdaság helyett az 1877—78-iki háboru után az arany valutát, újjászervezván a birodalmi bankót is. A japáni háboruban a hatalmas költségek ellenére is (3600 millió márka!) kimélni tudták a bank aranykészletét. Oroszország is elég ravasz volt arra, hogy a hadsereg költségeit az aranykészlet felhasználása helyett régi bankárjával: Franciaországgal fedeztette, hogy biztos pénzügyi alappal rendelkezessék a közeli, a mai háboru számára. A nyárvégi orosz mozgósításnak itt volt tehát a támasztéka is.

Oroszország eddigi háboruit — sőt a mostanit is, amint Hindenburg igazolta — a hiányos közlekedési utak és a fejletlen vasuti hálózat tette sikertelenné. Ezért volt sürgős a szibériai vasut kiépítése, amelylyel meg kellett előzni a japánnal való összeütközést s ezért kellett a franciaországi két milliárd márkás költsön nagyrészt annak a vasuti hálózatnak rohamos tökéletesítésére fordítani, amely a birodalom belsejét összeköti a német és az osztrák-magyar határral.

Ebbez azonban idő kellett s az élelmes orosz addig is három iránytan előretolta hadtesteit: a keleti, délkeleti és nyugati határ felé, hogy közel legyenek Japán, Kína és Törökország mellett mihozzánk is. Franciaország tanácsára ezeket a hadtesteket már a békében is oly létszámra emelték, hogy a tartalékosok behívása nélkül is alkalmasak lettek a rögtöni offenzívára. Ezért hosszabbították meg a katonai szolgálati időt is.

Oroszország azonban nemcsak támadó háborura készült, — mily előrelátás! — hanem az ország védelmére is ördrendszerének kiépítésével. 1912-ben a hadügyminiszter helyettese kijelentette, hogy nemcsak a meglévő erődöket javították és építették ki, hanem új erődített helyeket is teremtettek. Hadvédelmi rendszerüket nyugati határukon három részre tagolták. Az első az „északi hadszíntér“ Kovno, a második a „déli hadszíntér“ Galicziával szemben Dubno, Luch és Rovno erődökkel, a harmadik az „előretolt hadszíntér“, melynek középpontja a Varsó—Novo, Georgievsk—Cegre erődháromszög, jobb szárnyán a Narev vonal, bal szárnyán pedig Ivangorod és Breszt-Litovszk.

Ha tekintetbe vesszük azt is, hogy a tartalékosok és népfelkelők fegyvergyakorlati behívására kiadott összegek az 1907-ben kiadott 290000 rubelről 1913-ban 11165000 rubelre szaporodtak, hadügyi költségeik pedig 1909—1914-ig 750 millió márkával, hogy határterületeiken rengeteg mennyiségű gabonát és muniációt halmoztak össze, hogy a léghajózást és repülőgép-technikát a legnagyobb erőfeszítéssel tökéletesítették, akkor tisztán látjuk az orosz terjeszkedés erőszakos eszközét, a kitört háborut összes indító okaival.

A vármegye hódolata. A folyó május hó 7 én megtartott vármegyei diszközgyűlésből kifolyólag *Kubinyi Géza* főispán és *Lukács Géza* alispán aláírásával a dr. *Fornet Gyula* főjegyző által szövegezett következő — lapunk mult számából a közlendők nagy halmaza miatt kiszorult — táviratok küldettek el:

„*Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége Cabi-
nette irodája*

Wien.

Gömör és Kishontvármegye közönsége kéri, hogy *Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége Legkegyelmesebb Urunk* színe előtt a következő hódolatunkat bemutatni méltóztassék:

Gömör és Kishontvármegye közönsége a gorliczei dicsőségteljes győzelem alkalmából megtartott diszközgyűlésében őseitől öröklött koronás Királya iránti alattvalói hűséggel mutatja be a Trón számolya előtt hódolatát. S midőn Császári és Apostoli Királyi Felséged jogara alatt a Magyar Nemzet második ezredéves fennállását vére hullásával építi fel és biztosítja, a Mindenható Isteni gondviselés áldását kérjük Felséged felkent személyére.

Kik is maradtunk alattvalói hódoló hűséggel.”

Lukács Géza
alispán.

Kubinyi Géza
főispán.

*

„*Ő Császári és Királyi Fensége Frigyes Főher-
czeg Hadsereg Főparancsnok Urnak*

Teschen. Főhadiszállás.

Gömör és Kishontvármegye közönsége, a gorliczei döntő jelentőségű dicsőségteljes győzelem alkalmából nagyszámban egybegyűlt diszközgyűléséből büszkeségtől és mélyszéges szeretettől áthatott szíve melegével üdvözlí a Fenséged bölcs vezérlete alatt álló, vérét hullató diadalmos hősi hadseregünket s hitének teljes erejével bizik a reánk kényszerített háborunak az ellenséget megsemmisítő végső győzedelmében.”

Lukács Géza,
alispán.

Kubinyi Géza,
főispán.

*

„*Nagyméltóságú gróf Tisza István kormányelnök
urnak*

Budapest.

Gömör és Kishontvármegye közönsége a gorliczei döntő jelentőségű dicsőségteljes győzelem alkalmából, nagyszámba egybe sereglett diszközgyűléséből mint nemzetünk nagy fiát, egyhangu lelkesedéssel és közakarattal bensőségteljes bizalommal üdvözlí. A mindenható Isteni Gondviselést hálalt szívvvel áldjuk, hogy e súlyos időkben a Magyar Nemzet kormányzását ily nagy fiának a kezeire bizta.”

Lukács Géza
alispán.

Kubinyi Géza
főispán.

*

A küldött táviratokra vármegyénk főispánjához következő sürgönyválaszok érkeztek:

Méltóságos Kubinyi Géza urnak.

„A császári és apostoli királyi Fensége Gömör és Kishontvármegye közönségének a gorliczei győzelem alkalmából tartott diszközgyűlésből tolmácsolt hódolatát megelégedéssel fogadta és a vármegye közönségének királyhűsége és hazafiassága ezen megnyilatkozásáért legkegyelmesebben köszönetét nyilvánítani méltóztattik.”

Cabinet iroda.

*

Kubinyi Géza főispán urnak.

„Gömör és Kishontvármegye közönsége nevében hősiessé küzdő szövetséges seregeink győzelmei alkalmából nyilvánított örömteljes és hazafias üdvözleteiért fogadja Főispán ur legmelegebb köszönetemet.”

*Frigyes főherczeg tábornagy,
hadsereg főparancsnok.*

Az új hadikölcsön.

Május 12 én megkezdődött az aláírás az új hadikölcsönre.

Gömörvármegye már az első alkalommal is hatalmasan kivette részét ezen államfenntartó műveletből olyan imponáló összeggel, amelyre méltán büszkék lehetünk s amely igazolja azt, hogy nemcsak jó hazafiak vagyunk, hanem okos és számító gazdák is, akik megtudják becsülni azt, ha pénzünk a legbiztosabb elhelyezés mellett 6 százalékon felül kamatozik.

Most újból hozzánk fordul az állam kölcsönért. A véráldozat mellett pénzre is szüksége van, hogy dicsőséggel, diadalmasan fejezhesse be a létünkért folytatott gigászi küzdelmet. Minden jel arra mutat, hogy most — ha megfeszítjük erőnket — letörhetjük ádáz elleneink hatalmát. Az időpont tehát az új kölcsönre nézve ép oly kedvező a harczterén, mint itthon is, ahol a pénz — még eddig soha nem tapasztalt — bőségben van.

A multkorihoz teljesen hasonló hadikölcsön kibocsátásáról van most is szó.

Az árfolyam is ugyanaz maradt. 100 korona névértéknek ára 97 $\frac{1}{2}$ korona, ha készpénzzel fizetünk. A készpénz jegyzéshez pedig elegendő a jegyzett összeg $\frac{1}{4}$ része, mert a többit az osztrák-magyar bank adja kölcsön 5 százalékkal s ezen olcsó kamatlábat 1916. július 6-ig biztosítja.

Ha tehát valaki többet jegyez, mint amennyi készpénze van, még az sem hoz áldozatot, mert több mint 1% haszna marad.

Némi eltérés a mult évvel szemben annyiban mutatkozik, hogy zárolt (névre szóló) darabokat csak 1000 koronán felül lehet jegyezni és hogy a moratórium alá eső betéteknek csak $\frac{1}{4}$ részét lehet jegyzésre felhasználni az illető betétet őrző intézetnél.

Párhuzamosan ezen 6%-os kötvényekkel, az állam 5 $\frac{1}{2}$ % osokat is bocsát ki 90 korona 80 fillér készpénz árfolyam mellett.

A különbség a két typus között az, hogy 6%-ost 1921. november 1-én, az 5 $\frac{1}{2}$ %-ost pedig csak 1926. június 1-én fizetheti vissza az állam vagyis az 5 $\frac{1}{2}$ % osnak ezen magas kamatozása 5 évvel tovább tart, mint a 6% osé. Az 5 $\frac{1}{2}$ % os kötvények kizárólag bemutatásra szólnak.

A 6%-os címletek körülbelül 6 $\frac{2}{3}$ %-ot, az 5 $\frac{1}{2}$ % osok pedig körülbelül 6 $\frac{1}{3}$ %-ot jövedelmeznek a beszerzési árfolyam alapján, eltekintve attól, hogy normális viszonyok mellett ezen járadék árfolyamában is tetemes nyereség mutatkozhatik.

Az a körülmény, hogy az aláírás tartama a multkori egy hét helyett most két hétig — május 26-ig — tart, minden bizonnyal hozzá fog járulni ahhoz, hogy az új kibocsátás a mult évihez hasonló — esetleg még fokozottabb — mértékben sikerüljön. *Spencius.*

* * *

A hadikölcsön és a takarékpénztári betétek.

A most kibocsátásra kerülő hadikölcsön — éppugy, mint az elsőnél — a pénzügyi kormány a legnagyobb súlyt arra helyezi, hogy a jegyzés céljaira elsősorban a gyümölcsötlenül heverő tőkék mozgósíttassanak. E holt tőkék ekként a közzgazdasági élet csatornáiba visszavezetve életrekelnek, és egyaránt megbecsülhetetlen szolgálatot tesznek nemzetünk élet-halál harczának győzelmes befejezésére és jövő pénzügyi politikánk új alapra helyezése érdekében. Egyben azonban a busás kamatnyújtás által nagy és biztos hasznót juttatnak széles néprétegek heverő tőkéinek.

De kétségtelen, hogy a teaurált pénzüsszegek mellett a közönség a takarékpénztári betéteket is igyekezni fog a szembeszökően kedvező feltételek mellett kibocsátásra kerülő kölcsön jegyzésére igénybe venni.

Az augusztus 1. után elhelyezett s így moratórium alá nem eső betétek a felmondási idők betartásával erre természetesen igénybe vehetők.

A mi azonban az augusztus 1. előtt elhelyezett s így moratórium alá eső betéteket illeti, az új hadikölcsön kibocsátásánál a pénzügyi kormány kifejezetten gondoskodni kíván arról, hogy az előnyös feltételű hadikölcsönre jegyezni óhajtó betevő és a kisebb betétekkel rendelkező

s kevésbé mobilis, a betétekre ráutalt pénztézetek érdekei között összeütközés ne támadjon. Ezt a célt szolgálja a második hadikölcsön kibocsátásánál tervbevett az a korlátozás, hogy a betétüzlettel foglalkozó intézeteknél s más ily czégeknél az 1914. évi augusztus hó 1. előtt betéti könyvre vagy folyószámlára elhelyezett, egyébként moratorium alá eső betétek a kibocsátandó hadikölcsönkötvényekre történő befizetések céljaira a két kölcsönre együttesen csupán a jegyzés idejében fennálló összegük 25%-a, de legfeljebb a betét tulajdonosa által jegyzett összeg 25%-a erejéig vehetők igénybe. Tehát a pénztézetek — az e rendelkezés által nem érintett felmondási határidők figyelembevételével — a betéteket csupán a jelzett mértékig tartoznak a jegyzés céljaira a betevőknek rendelkezésére bocsátani. Viszont a betevő a moratorium alá eső betétjének 25%-a erejéig igénybevehető részét csak az esetben fordíthatja a jegyzésre, ha ennek négyszeres összegét jegyzi, illetve, ha a jegyzésre szánt betéti rész megfelelő kiegészítéséhez szükséges összeg — tehát a jegyzésre szánt betéti rész háromszorosa — egyébként rendelkezésére áll.

A hadikölcsön kötvényei kedvezményes kamatláb mellett névértékük 75%-a erejéig lombardirozhatók lesznek, a minélfogva a jegyezni óhajtó betevőknek módjukban lesz a jegyzésre szánt betéti összeg kiegészítésére szükséges összeget — a mennyiben ez készpénzben egyelőre rendelkezésükre nem áll — lombardirozás útján beszerezni s az így beszerzett összeget, a lombardkölcsön fokozatos törlesztése útján, hosszabb idő alatt, fokozatosan kifizetni.

Erre a célra idővel, a mint a betétek a moratorium alól felszabadulnak, természetesen a betétek felszabaduló része is felhasználható lesz.

Az aláírási felhívás tartalmazni fogja még azt a rendelkezést is, hogy azok, a kik a jegyzésre ilyen, egyébként moratorium alá eső betétjüket kívánják igénybevenni, annál az intézetnél vagy czégnél, illetve annak az intézetnek vagy czégnek közvetítésével tartoznak jegyezni, a melynél az igénybeveendő betét el van helyezve. Ez a rendelkezés is megkönnyíti a pénztézetek helyzetét.

A tömegesen és országszerte mindenütt aláírási helyekül jelentkező pénztézeteknek hatalmas hálózata a maga egészében hazafias lelkesedéssel állott az első hadikölcsön nagy nemzeti fontosságú ügyének szolgálatába és a hadikölcsön sikeréhez fűződő egyetemes nagy érdeket teljesen átérzve, saját érdekeik háttérbe szorításával működtek közre abban, hogy az első hadikölcsön jegyzésére minél szélesebb rétegek és minél nagyobb tőkék vonassanak be.

A pénztézetek e magatartásának lehetősége a legszebb világot vetette pénztézetek szolid megalapozottságára és őket közzgazdasági hivatásuk magaslatán álló tényezőkné mutatva be. A multnak ez a tapasztalata és az új kölcsön kibocsátásánál a takarékpénztári betétek kellő védelmére tervbe vett intézkedések, nemkülönben a pénzpiacznak jelenlegi kedvező helyzete jogossá teszik azt a várakozást, hogy pénztézeti szervezetünk a maga országos hálózatát ezuttal is hazafias lelkesedéssel fogja a hadikölcsön ügyének szolgálatába állítani és teljes odaadással, a nélkülözhető tökeerő készséges rendelkezésre bocsátásával fogja előmozdítani gazdasági erőfeszítésünk minél teljesebb sikerét.

Színház.

A mult hét végén utolsó előadásait tartotta nálunk *Mezey Kálmán* színtársulata. A végére egy kissé összeszedte magát a közönség és bucsuzáskor jobb emlékekkel távozhatott körünkől a színtársulat, a mely öt hétig törekedett a legjobbat nyújtani a közönségnek.

Szombaton május 8-án „Luxemburg grófja” jól ismert operett került színre *Bródy Irén* jutalomjátékaul, a melyben a czimszerepet *Réthely* játszta a nála megszokott ügyességgel és biztossággal. Az énekes nő szerepében *Bródy Irén* mutatott elegáns alakítást, énekei, tánczai fel-tűntést keltettek és tetszést arattak. *Kokozov* grófnőt *Pusztayné*, Juliette *Somos* Piri alakította sok temperamentummal, *Berényi*, *Horváth*, *Szittay*, *Pusztay* mind jól igyekeztek s az ensemble és a zene is harmonikusan működött.

Vasárnap 9-kén utolsó előadás volt s egyzersmind *Horváth József* jutalomjátéka „Ezüst pille” című nagy operettet adták. *Horváth Barta* gyarost alakította komoly, biztos tanulmánytal, a feleségét *Pusztayné* szintén kipróbált rutinnal. A leányok szerepeiben *Somos Piri* és *Császár Rózsi* játszottak, kivált az előbbi sok élénkséggel és ügyességgel. *Réthely* az ügyvéd szerepét nagy rutinnal alakította. Igen jó volt *Berényi*, továbbá *Légrádi*, *Szítay*, *Csáky* és a háttér sem hagyott fenn kívánni valót.

A szintársulat tőlünk — mint értesülünk — Gödöllőre távozott.

A közönség köréből.*)

*) Vettük a következő hivatalos iratot, melyet a beküldők felelősségére közlünk:

„Putnok község elöljárósága. — 1516—1915. sz.

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Társaság” folyó évi 17. számában dr. *Gábor Nándorné*, mint a putnoki Vöröskereszt kórház főnöknője arcsképe van közzétéve.

Miután ez a valósággal homlokegyenest ellenkezik, van szerencsénk tisztelettel felkérni, hogy czáfolatunknak b. lapjuk legközelebbi számában közérdekből helyt adni sziveskedjék.

Valótlanság az, mintha dr. *Gábor Nándorné* a putnoki szükségkórház főnöknője lett volna avagy lenne. Férje: dr. *Gábor Nándor* mint körorvos, ugyan a kórház vezetését eleinte magához akarta ragadni; de mivel a kórház ügyvezetője az elöljáróság, ez kezéből kivételt s a kötelességszerű gyógykezelésre utasított, azonban márczius 24-én általában a kórház látogatásától eltiltatott.

Dr. *Gábor Nándorné*nak a putnoki szükségkórházban semminemű megbízatása avagy kinevezése soha nem volt, csupán mint orvos neje járt be a kórházba s igyekezett volna érdemeket szerezni, azonban bizonyos körülmények az ő végleges elmaradását is különösen kívánatosnak tartották.

Miután pedig a putnoki szükségkórház az elöljáróság ügyvezetése alatt áll, főnöknőre egyáltalán szükség nincs.

Elnöknője azonban *Palecskó Lajosné*.

Putnok, 1915. május hó.

Teljes tisztelettel:

Soltész Adolf, *Laczkovich Lajos,*
jegyző. (P. H.) bíró.

Hirek és vegyesek.

Lapunk zártakor kaptuk *Tisza István* miniszterelnök alábbi levelét, amelyet *Kubinyi Géza* főispánunkhoz intézett abból az alkalomból, mikor a vármegyei diszközgyűlés üdvözlő bizalom nyilatkozatát hozzá küldötte:

M. kir. miniszterelnök. Budapest, 1915. május 13.

„Kedves barátom!

Fogadd és tolmácsolj kérlek a vármegye t. közönsége előtt is a szíves megemlékezésért hálás köszönetemet.

Szívüdvözlő igaz hived: *Tisza.*”

Hálaadó istentisztelet. A helybeli izr. templomban a gorliczei győzelem alkalmából *Singer Rezső* ker. főrabbi mult szombaton hálaadó istentiszteletet tartott, melynek keretében buzgó fohászt küldött az Istenhez dicső hőseinkért és fegyvereink további győzelméért.

Templomi hangverseny. Említettük lapunk mult számában a hálaadó istentisztelet-ről irt tudósításunk keretében, hogy *Kolbay Sándorné*nak a szép eszméje volt egy templomi hangverseny rendezése hadi czélokra, s hogy ennek az eszmének a megtestesítése érdekében partnerével *Hoffmann Ferencz* katonai karmesterrel együtt serényen buzgólkodott, jó izléssel kiválógtatva és összeszedve többet a városunkbeli ének- és zenekedvelő társaságból. Hozzáálltak a tanuláshoz s már ki is volt tűzve a templomi hangverseny napja, mikor közbejött a gorliczei győzelem, s az ezen alkalomból tartott hálaadó istentisztelet, melynek keretébe aztán beillesztették a művészi vezetők a nagyszabású zenés és énekrészeket, melyek művészi gyönyörű előadásával mélységes, fényes sikert aratott ugy *Kolbay Sándorné*, mint *Hoffmann Ferencz* s a körülöttük csoportosult művészi gárda.

Most ismét *Kolbay Sándorné* vette fel a további lelkes munkásság és fáradozás fonalát s a karmester és *Lója Jenő* róm. kath. s. lelkész buzgó közreműködésével azon fáradoznak, hogy a háboruban megvakult katonák javára *folyó hó 21-én pénteken d. u. 6 órakor* változatos programmal tartsák meg a művészi eseményzámba menő *templomi hangversenyt egy korona belépődij mellett.* A hangversenyt *Kolbay Sándorné, Hoffmann Ferencz* és *Radó Pál* mellett *Perecz Samu* is közre fog működni solo énekével, továbbá *Hoffmann József*, ki multkor az orgonakíséretet szolgáltatta, az összénekekkel legutóbb is nagy hatást tett, a vegyeskar tagjainak száma pedig *Kohúth Lajossal* és *Angyal Istvánnal* gyarapodott. A ki valódi műélvezetre vágyik, ajánljuk, hogy e sokat ígérő templomi hangversenyen jelenjen meg. — A műsor ez: 1. Szemelvények Fűhrer G. dur miséjéből, éneklí a vegyeskar katonazenekisérettel. — 2. Collo-solo, játsza *Radó Pál* hadnagy. — 3. „Audante” Haydn *Paukenschlag* Symfoniájából, játsza a zenekar. 4. Weiss: „Ave Maria”-ja, éneklí *Perecz Samu*. 5. Preyer: „Te Deum laudamus”, éneklí a vegyes kar, katonazene és harmónium kísérettel. 6. Hegedű solo, játsza *Hoffmann Ferencz* karmester. — 7. Gassman: „Salve Róza”, éneklí *Kolbay Sándorné*, zene- és vegyeskar kísérettel. 8. Templomi jelenet, Mascagni: „Cavalleria Rustica” című operából, éneklí a vegyeskar zenekisérettel.

Egyházmegyei közgyűlés. Lapunk mult számában terjedelmesen referáltunk arról a szép és lélekelmélő ünnepélyről, melynek keretében a gömöri ref. egyházmegye új gondnokát beiktatták. A ref. templomban lefolyt ünnepély után *Czinke István* esperes és *Lukács Géza* egyházmegyei gondnok elnöklésével a polgári leányiskola tornatermében az egyházmegye papi és tanítói kara számos tagjának részvétele mellett folyt le az egyházmegyei közgyűlése, melyen *Buzi Márton, Dusza János, Pósa Lajos, Ruttkay Gyula* és *Sághy Sándor* egyházi, *Bornemisza Elemér, Diószeghy Dezső* és *Tornallyai Zoltán* világi tanácsbírák, *Réz László* egyházmegyei főjegyző, dr. *Kathona László* és dr. *Veress Samu* világi jegyzők, *Ablonczy Pál* és *Zajdó László* egyházmegyei aljegyzők, *Seres József* pénztáros, *Samarjay János* rimaszombati egyházi főgondnok, *Kerekes Dezső* az egyesült prot. főgimnázium képviselője stb. jelen tek meg. Az egyházmegyei közgyűlés *Bornemisza László* volt egyházmegyei gondnokot, ki a mult őszi közgyűlésen mondott le tiszteréről, az egyházmegye érdekében kifejtett hosszú és sikeres működése elismerésül nagy lelkesedéssel egyhangulag örökös tiszteletbeli egyházmegyei gondnokká választották meg s a közgyűlés ezen határozatát *Ruszkay Gyula* vezetésével kiküldött bizottság tudomására hozta az érdemes férfinak. — A közgyűlés tudomásul vette, hogy a rimaszombati egyesült prot. főgimnázium képviselőjévé *Kerekes Dezső* tanár, egyházmegyei papi aljegyzővé pedig *Zajdó László* választott meg. — Új lelkészek és tanítók is beerősítettek a közgyűlésen. *Ablonczy László* sajkóeszi, *Barava Lajos* berzétei, *Molnár Samuel* szalóci, *Szepessy Pál* zeherjei új lelkészek és *Janácsik András* aggteleki, *Simon Zoltán* kálosai és *Ter Sándor* kövecsesi tanítók. *Czinke István* esperesnek az egyházmegye életében a legutóbbi félévben előfordult nevezetesebb momentumokról referáló jelentését tudomásul vették s egész terjedelmében jegyzőkönyvbe iktatták. — Szép mozzanata volt a közgyűlésnek a lapunk április 25-iki számában egész terjedelmében közölt indítványnak egyhangu lelkes elfogadása. Ezt az indítványt *Dusza János* pelsőci lelkész, egyházi tanácsbíró terjesztette be s a hadikölcsön jegyzésre vonatkozik, ekként határozatba ment, hogy nemcsak az egyház jegyez a második hadikölcsön kötvényeiből, hanem a papok is a szószékről való felhívás mellett házról-házra fognak járni s hivatást buzditva felhívni a jegyzésre. Pelsőcz református egyháza máris szép példával járt elő, mert közel 8000 koronát jegyzett s egy harangot is felajánlott a nagy czélra. A közgyűlésen megjelent *Kubinyi Géza* főispán és *Soldos Béla* vármegyei tb. főjegyzővel; lelkesedéssel fogadták a közgyűlésen az illusztris vendégeket s örömmel vették tudomásul a főispán által közölt gorliczei győzelem híreit.

Uj apát. A fővárosi lapokban olvastuk azon illetékes helyről szerzett értesülést, hogy a király *Göbl Márton* rozsnyói székesegyházi örkanonok, papnevelő intézeti kormányzó, az egyházmegye kiválóan értékes, nagy tudású és köztiszteletben álló férfinak a Szent Györgyről nevezett szerencsi címzetes apátságot adományozta. A kinevezés egyházi és világi széles körökben kelt őszinte örömet.

Kitüntetés. A király *Leffler Samu* nyir-egyházi ág. ev. főgimnáziumi igazgatónak nyugalomba vonulása alkalmából a tanügy terén szerzett kiváló érdemek elismerésül a királyi tanácsosi címet adományozta. *Leffler Samu* városunk szülötte és gimnáziumunk volt jeles növendéke, ki mindig meleg szeretettel és ragaszkodással viseltetik szülővárosa iránt s mult évben — mikor az érettségi vizsgán nálunk kormányképviselő volt — jóleső érzéssel elevenítette fel gyermekkori emlékeit s kellemesen töltött körünkben néhány napot. Most, mikor igazgatói tiszteletből nyugalomba vonult, sok tiszteletje és jóbarátja, őszinte jókívánságokkal kíséri őt a méltán kiérdemelt pihenőre s a királyi kegy fényéből is jutott neki egy sugár, az elismerés szép megnyilatkozása, mely valóban érdemes férfit ért.

Eljegyzés. *Tóth Sándor* mult héten eljegyezte *Lovcsányi Sárkát* Csizben.

Tanácsbíró választás. A gömöri ref. egyházmegye szavazást rendelt el a *Lukács Géza* egyházmegyei gondnokká választása folytán megüresedett világi tanácsbírói szék betöltésére. — A rimaszombati egyház a maga 4 es szavazatát buzgó és áldozatkész presbiterére: *Süte Istvánra* adta, aki már a dunántúli egyházkerületnek is tanácsbírája.

Uj vizsgálóbíró. A helybeli kir. törvényszéknél a dr. *Musotter Miklós* eddigi vizsgálóbíró tanácselnökké kinevezése folytán megüresedett vizsgálóbírói állásra *Fodor Zoltán*, a kir. törvényszék bírói karának kiváló képzettségű s társas életünknek közkedvelt tagja rendeltetett ki.

Kinevezés. A király *Zachar István* főerdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott erdőfelügyelőt — kinek mint kerületi erdőfelügyelőnek Gömörmegye erdészeti ügyei is hatáskörébe tartoznak — a VI. fizetési osztályba a rendszeresített illetményekkel főerdőtanácsossá nevezte ki.

Hivatalvizsgálat. *Kolbay Sándor* kir. törvényszéki elnök a rozsnyói kir. járásbírói hivatalos megvizsgálása után folyó hó 8-án hazaérkezett s 10-én ismét elutazott Tornaljára, hol e héten szintén az évente előirt járásbírói hivatalos vizsgálatot végezte

Katonai előléptetések. A Hivatalos Lapban e héten megjelent nagyszámu katonai előléptetések között olvassuk, hogy a jolsvaiakat érdeklő több avanszirozás történt. *Csernoch Emil* százados őrnaggyá, *Nagy Gyula* főhadnagy századossá, dr. *Gocso Gusztáv* jolsvai körorvos, segédorvos népfelkelő főorvossá, *Vozáb József* nagyrőcei rendőrkapitány, főhadnagy századossá, *Mihalik Pál* első tüzérezredbeli hadnagy főhadnagygyá, *Sas Ferencz* várhegyi mérnök, tart. hadnagy főhadnagygyá lépett elő. *Saxinger Géza* 5. honvédhuszárezredbeli hadnagy főhadnagygyá, *Beilik Iván* 4. honvédhuszárezredbeli tisztjelölt hadnagygyá, dr. *Haas Lajos* tiszolci községi orvos, 26. honvédgyalogezredbeli segédorvos főorvossá, dr. *Batta Pál* ügyvéd a besztercebányai 16. népfelkelő parancsnokságnál nyilvántartott hadnagy főhadnagygyá s a budapesti 1. népfelkelő parancsnokságnál nyilvántartott, városunkbeli származású *Liszka Károly* és dr. *Angyal Ödön* hadnagyok főhadnagyokká lettek előléptetve. Utóbbi fivére: *Angyal István* gyógyszerész offficial lett főhadnagyi rangban. Dr. *Klimó Béla* főorvos, népfelkelő ezredorvossá lépett elő. *Prochazka Lipót* népfelkelő állatorvos népfelkelő állatorvossá lett előléptetve.

Kitüntetés. Primőczi *Szentmiklóssy Antal* 18. honvédgyalogezredbeli főhadnagy az ellenség előtt tanusított vitéz és eredményteljes magatartása elismerésül a hadiékítményes 3. oszt. katonai érdemkeresztellett kitüntetve.

Érettségi miniszteri biztos. A válás és közoktatási miniszter a felső kereskedelmi iskoláknál a folyó iskolai év végén és az ezen

vizsgálatokból kifolyólag szeptemberben tartandó javító érettségi vizsgálaton elnökként működő miniszteri biztosokat most küldte ki. A nagy-
röcsei felső kereskedelmi iskolához miniszteri biztosként *Fillinger Károly* nyug. felső kereskedelmi igazgató küldetett ki.

Sebesült hős tiszt. *Farkas Attila* — *Farkas Zoltán* országgyűlési képviselőnek derék fia, — ki most lett hadnagy s mint századparancsnok vonult a harcztérre, folyó hó 5-kén a Dukla mellett vívott nagy ütközetben, mikor századát rettentetlen bátorsággal és hősi vitézséggel rohamra vezette, jobb kezén megsebesült. A golyó áthatolt a kézközépen s a fiatal hadnagyot harcztérre vitte. Sebesüléseivel mintegy 70 kilométernyi utat tett meg gyalog s aztán vonaton Budapestre érkezett folyó hó 9-kén, hol egy tiszti kórházban nyert elhelyezést s itt gondos kezelésben részesítik a fiatal hőst, kinek sebesülése nem súlyos.

Kinevezés. A földművelésügyi m. kir. miniszter a városunkbeli származású *Schweitzer Gyula* őzdi X. fizetési osztályba sorozott m. kir. állatorvost a IX. fizetési osztályba sorozott állatorvossá, *Lehoczky Zoltán* m. kir. állatorvosgyakornokot pedig a X. fizetési osztályba sorozott állatorvossá nevezte ki.

Vöröskereszt kitüntetés. Ferencz Salvátor főherceg *Grosz Jenő* cs. és kir. 32. gyalogezredbeli budapesti lakosnak, — özv. *Beliczky Viktorné* vejének — a vöröskereszt körüli érdemek elismeréséül a II. oszt. tiszteletjelvényt adományozta.

A honvédelmi miniszter fia megsebesült. Mint a fővárosi lapokban olvassuk, báró *Hazai Béla* tiszthelyettes, báró *Hazai Samu* honvédelmi miniszter fia, a ki a háboru kitörésekor önként jelentkezett szolgálatra, a Dnyeszter partján vívott ütközetben egy huszárattaknál súlyosan megsebesült. Báró *Hazai Bélát* Máramaroszigetre szállították. Báró *Hazai Samu* honvédelmi miniszter sebesült fia látogatására, akit egy orosz golyó járt át, csütörtökön este 9 óra 35 perczkor Máramaroszigetre utazott.

Hősök jutalma. A honvédelmi miniszter a Hivatalos Lapban kiadott rendeletében közli, hogy a hadsereg főparancsnoksága az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül egész seregét a honvédeknek kitüntette. A besztercebányai 16. m. kir. honvédegyalozred legénységének soraiból 144 honvéd kapott 2. oszt. ezüst vitézségi érmet.

Hindenburgné levele Gömörbe. A „Pesti Hirlap” május elsejei számában olvassuk e sorokat: „A sokbéczes Gömörmegye egyik nemesi kuriáján, a régi tekintélyes Hevessy-család portáján a levelesládában elárgult föliánsok között őriznek egy régi arczképet, a melyről egy hullámos szőke hajjal övezett finom leányarc mosolyog le. Van rajta egy pár szavas írás is, amelyet az jegyzett rá maga, akit a kép ábrázol.

„Trudchen üdvözlí a magyar bácsit és kér ő is egy képet.”

Az a lányka, a ki ezt a néhány szót írta a fotografiájára, több mint negyven esztendő előtt, most már híres, nevezetes asszony, Hindenburg tábornagy felesége. Legutóbb megint gyarapodott a gömöri udvarház levelesládája. Levelet hozott a posta a kiváló hadvezér hűségét hitvesétől. De már nem Trudchen ír, a bohó ifju hölgy, hanem Gertrud, a tisztességes, komoly nagyasszony és pedig így:

„Még ma is olykor szinte hihetetlen előttem, hogy az a férfit, a ki ott künn oly nagy dolgokat művel, az én tulajdon uram. Oszinte azért az én hálám Isten iránt, mint az imádságom, hogy adja meg nekünk, meg a mi szövetségünknek a végleges győzelmet és azután a dicsőséges békét.”

Azon a tájon, a merre hajdanán Mátyás király vadászott, határtalan örömet keltett ez az egyszerű, igaz megemlékezés.

Hivatalos órák a pénzügynél. A rimaszombati kir. pénzügyigazgatóság és a mellé rendelt számvevőség értesíti Gömör és Kishont t. e. vármegye közönségét, hogy a hivatalos órákat folyó évi május hó 16-tól kezdődőleg, vasár és ünnepnapok kivételével, reggeli 7 órától délután 1 óráig tartja.

Országos mozinap. A mozgószínházak áldozatkész és hazafias érzésű tulajdonosai el-

határozták, hogy a *folyó hó 19-én: szerdai napon* tartott előadás **egész jövedelmét** a Vöröskereszt Egylet és az Augusztus gyorssegély alapra fordítják, ami igazán szép megnyilvánulása a hazafias áldozatkésztségnek. — Az itteni Apolló mozgószínház tulajdonosa: *Schweitzer Rezső* az országos mozgalomból szintén kivonul részét s a szerdai előadás összjövedelmét fele részben az Augusztus gyorssegély alapja javára, fele részben pedig a Vöröskereszt Egylet részére fordítja. Felhívjuk közönségünk pártoló figyelmét az előadásra.

Évvégi vizsgák. A héten megkezdődtek nálunk az évvégi vizsgák. A főgimnázium VIII. osztálya rendes időben tett osztályvizsgákat a lefolyt héten; az írásbeli érettségi a jövő hét elején lesz. Ugyancsak a jövő héten kezdődnek a polgári leányiskola vizsgái; pünkösd utáni héten lesznek a helybeli főgimnázium osztályvizsgái; május 31-én és június 1-én lesznek a főgimnáziumban a magántanulók vizsgái. Június 2-án kezdődnek a szóbeli érettségi vizsgák. — Szintén június első felében lesznek az állami elemi iskolák évvégi vizsgái.

Sebesültek érkezése. A helybeli Vöröskereszt-egylet kórházába folyó hó 13-án délután újabb sebesült transzport érkezett Losonc-ról. A sebesültek száma 91, kik érkezésük után nyomban elhelyezést nyertek s gondos kezelés alá vétettek a kiegészítő kórházban.

Hatalmas fogás. A multkor megirtuk, hogy *Diószeghy Pál* tartalékos zászlóst I. oszt. ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. Most tudomásunkra jutott, hogy a kárpáti seregnél működő fiatal katona azért kapta a kitüntetést, mert a vezénylete alatt álló csapat 200 oroszot fogott el. Ilyen hatalmas fogást mutatott fel az erős, atléta természetű fiatal ember, a ki két évvel ezelőtt főgimnáziumunkban tett érettségét és már akkor feltűnt magas, megtermett alakjával és nagy erejével.

Katona temetés. A helybeli közkörházból f. hó 9-én délután temette *Simon Mihály* ref. lelkész *Tóth József* elhunyt katonát, szivhez szóló, megható beszédet mondva a ravatal felett. A kivézényelt katonazenekart *Hoffmann József* karmesterhelyettes vezette.

Jótevény adomány. A Nyomorék Gyermekotthon javára egy magát megnevezni nem akaró nagylelkű ur 40 koronát adományozott. Ez uton is hálás köszönetet mond érte az elnökség: *Lukács Gézáné*, elnökne.

Hivatalos órák a vármegyénél. A vármegyei „Hivatalos Lap”-ban az alispán közli, hogy a nyári hónapokban, vagyis május 1-től október 1-ig reggeli 7 órától délutáni 1 óráig; a téli hónapokban pedig, vagyis október 1-től május 1-ig reggeli 8 órától délutáni 2 óráig lesznek a hivatalos órák, kivéven a járási főszolgabírói hivatalokat, a hol az eddigi módon: délelőtt és délután lesznek a hivatalos órák. Ünnepeken és vasárnapokon pedig 1—1 tisztviselő inspekcziót tart.

Katonai szabadságolás. A vármegyei „Hivatalos Lap” szerint a szőlő- és dohánytermeléssel foglalkozó legénység 14 napi szabadságot nyerhet a pöttesteknél, ha kérelmét kihallgatáson előterjeszti. A szőlőmunkások május 7-től, a dohánymunkások május 14-től kezdve kaphatnak ilyen szabadságot.

Községülés. A gömörvármegyei gazdasági egyesület gép, áru és vetőmagértékesítő szövetkezete f. évi május hó 29-én délelőtt 10 órakor Rimaszombatban a gömörmegyei takarékpénztár és hitelbank részvénytársaság helyiségében rendes évi közgyűlést tart.

Az Apolló-Színházban nagy érdeklődés volt mult vasárnap és e héten csütörtökön s az élvezetes programmban sokat gyönyörködött a szépszámú közönség. Csütörtökön telt ház nézte végig *Nick Winter* kalandos és bámulatos cselekményeit. Ma is vonzó és érdekes műsor van.

Gyanus halálozások. *Czene István* jeszei lakos földmives Erzsébet nevű 4 éves gyermeke folyó hó 10-én gyanus körülmények között hirtelen meghalt. — A nyomozás elrendeltetett, hogy nem terhel-e valakit bűncselekmény?

Andresik Jánosné méhű lakost folyó hó 14-én Méhű községben halva találták, miután a hullán-

külsőszak nyomai észleltettek, a hulla boncolása folyó hó 15-én dr. *Zehery István* kir. törvényszéki orvos és dr. *Kármán Aladár* főorvos által foganatosított. — A nyomozás elrendeltetett.

Városi közgyűlés. Rimaszombat r. t. város képviselőtestülete folyó hó 17-én délután 3 órakor közgyűlést tart a következő tárgyszorozattal:

1. Főispáni leirat a második hadi kölcsön jegyzése és propagálása iránt.

2. Burgonya beszerzése s annak ára utalvá nyozása ügyben tanácsi intézkedés.

3. Szabadkai birtok újabb bérlete feltételeinek megállapítása.

4. A kaszinó alatti Tomay Alajos által birt bérlet újabb bérleti feltételeinek megállapítása.

5. Hadifoglyoknak gazdasági munkára mikénti átvétele s ellátása iránti intézkedés.

6. Köztisztaság intenzívebb végrehajtása iránti intézkedések bejelentése.

7. Háztulajdonosok által fizetendő vízidíjnak a házadó alapjához való hozzászámítás tárgyában közleg. bíróság döntése.

8. Városi adópénztár 1915. évre eső első negyedi vizsgálatáról felvett jegyzőkönyv.

9. Esküdték összeírásához bizottság kiküldése iránti intézkedés.

10. A Rimaszombati Takarékpénztár által adományozott 700 koronának elszámolása iránti intézkedés.

11. Kozlay István részére pótlék utalványozása ügyében határozat.

12. A vízidíjak 1914. évi számadása.

13. A városi gyámpénztár 1914. évi számadása.

14. Káposztás nagy Mária, Borkrányi, Csenka Vilmos, Jánosdeák Kálmán, Horváth Jánosné, Lénner Nándor, Horváth János, Broncs István örökösök és a Gömörmegyei gazdasági egylet alapítványának 1914. évi számadása.

15. A Tompa szobor-alap, a tűzoltó zászló-alap, sirhely-alap, árvaházi-alap, munkássegély-alap és az uszoda alap 1914. évi számadása.

16. Medvedig Pál és kisk. Kovács Kálmán illetőségének megállapítása.

17. Fábry Zoltán rendőrkapitány felebbezése a katonai szolgálat ideje alatti fizetésének tanácsi megállapítása tárgyában.

18. Katonai elszállásolásból folyólag városunk által fedezendő szállás helyreállítás és lakbértérítések fedezésére függő kölcsön felvételéről gondoskodás.

19. A villamos-telep igazgatóságába egy tag s 3 felügyelő bizottsági tag választása.

GÉPÉSZ, 33 éves, keresztény, hadmentes, józan életű és szorgalmas, bő tapasztalatokkal és kitűnő bizonyítványokkal ajánlkozik főgépésznek, művezetőnek, szerelőnek nagyobb üzemekhez, ugymint: villanytelep, fűrésztelep, vízművek vagy egyéb gyárhoz. Elfogadok cséplőgépet feles cséplésre. Elvállalok gépek és cséplők teljes javítását gyárilag és szakszerűen jótállás mellett. — Régebben mint budapesti gépgyári szerelő voltam, jelenleg egy nagyobb villamos telepet kezelek. — Szíves megkereséseket kérek a feltételek megjelölésével a lap kiadóhivatalába „Gépész 33” jelige alatt.

Elszámolás. A csetneki állami óvodában folyó hó 9-én az óvodás gyermekekkel rendezett háborus délutánon a háboruban elesettek özvegyei és árvái javára fordítandó alapra összegyűlt 58 kor. 40 fillér. 20 filléres jegyekből befolyt 33 kor. 80 fillér, felülfizetésekből 24 kor. 60 fillér. — Felülfizettek: Kiriny Béla és neje 3:80, Sárkány Károly és neje 3:40, Bartholomaeidesz Lászlóné 1:60, Szigeti István 1:20, Sárkány Miksa 1, Haász Anna 1, Schön Ödönne 1, Kengyel János 1, Tomasz György 1 kor., Liczey Jánosné, Imre István, Fridrich Andor, Deutsch Zoltánné, Rakovszky János, dr. Neu Lipót, Pádár N., Lezsák László 80—80, Gott-hilf Samu 60, Szontagh Dóra 40, özv. Lesko Lászlóné 30, Dancsák Frigyesné, Lukács Andrásné, Krajecz János, Garassi Jánosné, Tomka Gyula, Vajda István, Grobon Gyula, Szabó Jánosné 20—20, Bussányi Gyuláné 10, Szkurka Ferenczné, Ziman László 10—10 fill. A felülfizetők fogadják hálás köszönetemet.

Csetnek, 1915. május hó 12.

Czucker Gizella, csetneki áll. óvónő.

Kérelem!

A magyar királyi kormány a háborus kiadások további fedezése céljából

új kamatozó hadikölcsön-kötvényeket

bocsát aláírás útján a hazafias közönség rendelkezésére.

Az első hadikölcsön jegyzésénél megnyilvánult lelkesedés, mely milliárdos eredményt mutatott fel, ismét alkalmat fog nyerni, hogy újabb bizonyosságát adja nemzeti életünk megingathatatlan egységének és közgazdasági viszonyaink rendithetetlen szilárdságának.

Vitézül harczoló derék hőseink fegyverrel kezükben küzdenek érettünk. Lankadatlan kitartással, egészségük és életük fölládozásával vivják a tusát ellenségeinkkel, hogy szép hazánk szabadságát, fölvirulását további évezredekre biztosítsák.

Nekünk, kik itthon vagyunk, az a kötelességünk, hogy **a harczok sikeréhez az előfeltételeket** megadjuk és a felelős kormánynak módot nyujtsunk arra, hogy katonáinkat kellő fölszereléssel, ruházattal és élelemmel elláthassa. Mindannyiunk elengedhetetlen feladata, hogy járuljunk hozzá módunk és képességünk szerint katonáink: fiaink, testvéreink harczképességének fenntartásához és a végső diadalhoz.

Tegye le mindenki áldozatát a haza szent oltárára és jegyezzen most, félretett tőkéje erejéig, a kibocsátásra jutó hadikölcsönből.

Ezzel mérhetetlen szolgálatot tesz szeretett hazánknak és egyuttal biztos elhelyezés mellett gyümölcsözteti saját tőkéjét is.

A kormány kifejezett törekvése, hogy jelenleg ne a pénzüzeteknél elhelyezett tőkék, ne a takarékpénztáraknál és bankoknál kamatozó betétek használtassanak fel az új kölcsön jegyzésénél, mert ezzel oly hitelerők vonatnának el rendeltetésüktől, melyekre gazdasági életünk fenntartásának nélkülözhetetlen szüksége van. Most arra kell törekednünk, hogy újból mozgósítsuk és hasznot hajtóvá tegyük azon heverő tőkéket, melyek a háboru révén forgalomba jutott milliárdok felhasználásával gazdáink, kereskedőink és iparosaink birtokába jutottak.

Tudjuk, hogy ebben az irányban megteszi mindenki az első embertől az utolsóig a haza iránt való szent kötelességét, de mégis legelső sorban fordulunk bizalommal a jegyzés előmozdítása érdekében lelkészeinkhez, jegyzői és tanítói karunkhoz. Nekik van legbővebb alkalmuk, légközvetlenebb módjuk, hogy istenáldotta népünkkel érintkezzenek és felvilágosítsák, hogy a haza — melynek minden javunkat köszönhetjük — kéri tőlünk kölcsön megtakarított pénzeinket abban a formában, hogy a most otthon haszon nélkül heverő tőkék ellenében dús kamatot hozó kötvényeket szerezzünk be, melyeket az állam később teljes értékben vissza fog váltani, azok addig is bármikor eladhatók, avagy reájuk mindenkor a legolcsóbb kölcsön vehető fel.

A jegyzésre vonatkozó ismertetés a tuloldalon látható és azt mindenkinek szives figyelmébe ajánljuk.

Hazafias tisztelettel

a Szerkesztőség.

Aláírási felhívás.

A magyar királyi kormány a hadi szükségletek fedezésére

5¹/₂%-kal és 6%-kal kamatozó adómentes új hadikölcsön-kötvényeket

bocsát nyilvános aláírás alá.

A bemutatóra szóló járadék-kötvények 50, 100, 1000, 5000 és 10000 koronás czimletekben fognak kibocsáttatni.

A 6%-os kötvények minden év május és november 1-én, míg az 5¹/₂%-os kötvények minden év június és december 1-én lejáráó utólagos félévi részletekben kamatoznak.

A 6%-os kötvények zárolhatók, mely esetben a kellő időben történő felmondás mellett a királyi kincstár 1920. november 1-én a kötvényeket teljes névértékben visszafizeti.

A 6%-os kötvények 1920-ig, az 5¹/₂%-os kötvények pedig 10 éven belül a kincstár részéről sem fel nem mondhatók, sem kisebb kamatozású kötvényekkel nem konvertálhatók.

A kötvények és azok kamatai adómentesek.

Az esedékes szelvények, valamint a felmondott kötvények annak idején minden levonás nélkül

a Rimaszombati Takarékpénztárnál

beválthatók. Ugyanezen intézetnél jegyezhetők az új kötvények is

1915. május 12-től május 26-ig.

Az aláírási ár minden 100 korona névértékért

az 5¹/₂%-os kötvényeknél 90 korona 80 fillér,

a 6%-os " 97 korona 50 fillér.

Az aláírásnál a jegyzett összegnek legalább 10%-ka befizetendő, avagy elfogadható értékpapírral biztosítandó.

A további befizetések módozatait a hivatalos prospektus állapítja meg.

A jegyzés céljaira szolgáló nyomtatvány-ürlapok a Rimaszombati Takarékpénztárnál díjtalanul kaphatók.

A befizetés alkalmával a jegyző fél a Takarékpénztártól elismervényt kap, melyet az ellenérték teljes befizetése után később végleges kötvénnyel cserélünk ki.

A kötvényekre a Rimaszombati Takarékpénztár az érték 80%-ka erejéig — jelenleg 5% kamat mellett — kölcsönt folyósít.

Jegyzéseket elfogad és minden irányban készséges felvilágosításokkal szolgál

A Rimaszombati Takarékpénztár.

